

УДК 7.02.761::676(7.07)

Уляна Балан,
старша викладачка,
кафедра цифрового мистецтва,
Київський національний університет
технологій та дизайну

Практичний досвід друку лінориту на папері ручного лиття

Ключові слова: лінорит, графіка, друкарські техніки, мистецтво, саморобний папір.

Лінорит є давно відомою та досить поширеною технікою, яку відносять до технік високого друку. Як і інші традиційні гравюрні техніки, лінорит вирізняється характерною формалізацією форми, зумовленою технологією різьблення, модулем різця та певною щільністю матеріалу (лінолеуму) з якого ріжеться друкарська дошка. Високий контраст, властивий відбиткам, додає композиціям особливої виразності. Завдяки доступності матеріалів і простоті отримання відбитків, лінорит залишається популярним і в сучасних умовах. Для друку відбитків не обов'язково використовувати друкарський станок – можна використовувати барен або навіть звичайну ложку, що робить лінорит доступною в будь яких умовах технікою.

Папір ручного лиття був використаний для друку лінориту, що стало новим і цікавим досвідом. Технологія створення паперу ручного лиття є досить простою та відкриває широкі можливості для творчих експериментів. можна варіювати склад і властивості папірмеси. Наприклад, до неї додають барвники для отримання кольорового паперу або декоративні елементи — волокна, висушені рослини, нитки, фрагменти іншого паперу, що робить кожен лист унікальним. Формування листів здійснюється за допомогою рамки-сита, яке може мати будь-яку форму. Наприклад, для круглих аркушів можна використовувати п'яльця з натягнутою капроною сіткою. Папірмаса рівномірно розподіляється по сітці, що дозволяє контролювати товщину майбутнього аркуша. Залежно від кількості папірмеси, шар може бути тонким і прозорим або ж товстим і щільним. Фактура листа залежить від сітки, на якій він формується, а також від доданих елементів – наприклад,

можна вживляти у папір сухі квіти, листя чи волокна, створюючи додатковий рельєф. Також папір можна фарбувати як на етапі створення маси за допомогою анілінових барвників, так і після його виготовлення, використовуючи, наприклад, аерозольні акрилові фарби. Особливістю паперу ручного лиття є його низька щільність, яка впливає на характер відбитку. Лінорити, друковані на такому папері, мають виразний рельєф і унікальну текстуру, що підкреслює естетику ручної роботи. Це також спонукає до творчого використання таких властивостей у створенні композицій. Використання типографської фарби на масляній основі є важливим технічним аспектом, оскільки водорозчинна фарба не підходить через особливості поглинання паперу.

Поеднання традиційної техніки лінориту та паперу ручного лиття дозволяє по-новому осмислити графічні техніки, створюючи роботи з екологічним та сучасним художнім підходом.
